

DOGON BEAVATÁSI 55

SZÖVEGEK

FÖLD ÉS ÉG VISZÁLYKODÁSA

(*Azt mondja*) a Föld: (*én vagyok*) a (*leg*)öreg(*ebb*).
(*Az mondja*) az Ég: (*én vagyok*) a (*leg*)öreg(*ebb*).
Amma haragos szíve hevessé, hevessé (*vált a dühtől*).
(*Amma*) az Eget letaszította a Földre.
A Föld kicsi.
Az Ég a (*leg*)öreg(*ebb*)!
Baj (*zúdult*) az emberekre.
Baj (*zúdult*) a férfiakra.
Baj (*zúdult*) az asszonyokra.
Baj (*zúdult*) a gyermekekre.

AZ EMBEREK ÚJRATEREMTÉSE

Amma szíve nyugodt volt.
Az Ég újra fölszállt, apja házában üldögélt.
Az Ég újra fölszállt, Amma (*újra teremtette*) a férfiakat,
jól végezte a dolgát.
Asszonyokat (*újra teremtette*), jól végezte a dolgát.
Gyermekeket (*újra teremtette*), jól végezte a dolgát.
A Földre helyezte őket.
Amma Jébanokká (*változtatta*) a kígyókat,
jól végezte a dolgát.

A FÖLD ÉS AMMA ISTEN VISZÁLYKODÁSA

56 Ó Amma, légy üdvözölve!
Föld, légy üdvözölve!
(Azt mondja) Amma: (én vagyok) a (leg)nagy(obb).
(Azt mondja) a Föld: (én vagyok) a (leg)nagy(obb).
Amma szíve haragos (lett), haragos (a dühtől).
(Amma) felszállt az Égbe.
Nem esett többé az eső.
Egy asszonynak, ki jót tett velünk, a szíve szomorú lett.
Kezébe fogta a tökedényt,
Bement a csűrbe,
A tökedénybe kölest öntött.
Útnak indult.
Leült a látó ember házában.
„Köszöntelek, látó ember!”
„Ülj le!” (mondta a látó ember).
„Oh! Szívből üdvözöllek!
Félelem tölti el a szívünket.”
A jós (látó ember) zsákját kezébe vette.
Levegőbe dobta a jóserejű kavicsokat,
Jobb kezével vonalat húzott a földön.
„Jót ígérnek? Bajt ígérnek?
Jóra (fordulhat még) a baj.”
Amma a (leg)nagy(obb).
A Föld a (leg)kis(ebb).
Ammának nyugodt volt a szíve.
Az Ég vize a Földre hullott.
A víz belefolyt minden repedésbe.
Szájával minden itta a vizet, (megtelt minden) bendő.
Amma nagy.
A Föld kicsi.

AZ ŐS HALÁLA

Később (*a férfiak*) levetették (*a rostmaszkot*).
A rostmaszk fonatokat a kő(*verembe*) tették.
Albarga, a vén azt mondta (*nekik*), hogy boruljanak térdre.
„Ha nem borulnak térdre, baj keletkezik”
A férfiak mind magukra öltötték a rostmaszkot.
Ütötték a dobot, szorgosan ütötték.
Táncoltak (*a férfiak*) a lábukkal, táncoltak a karjukkal.
A vénember szíve gyorsan dobolt, nyugtalan, nyugtalan lett.
A vénember lefeküdt az útra.
Kígyóvá változott.
Belépett a maszkok közé.
A kígyó torkából (*zuhogtak*) a sértő szavak.
A kígyó feje lecsuklott.
A rostmaszk fonatokat a kő(*verembe*) zárták.

57

AZ ŐS TEMETÉSE

Rátették a halott ember lábára a tűzvörös, tűzvörös szemű
rostmaszkokat.
Rátették a karjára.
Rátették az arcára.
Betették (*a halottat*) a kőverembe.
Bemásztak a hullaférgék a verembe, rágni kezdtek.
A halott emberért minden asszony szeméből folyt a könny.
A halott ember a maszkok ura lett.

AZ ELSŐ „NANI”¹ KIVÁLASZTÁSA

- 58 Egy asszony gyermeket szült.
Olyan volt a gyermek szeme mint a kígyó szeme.
Vörös volt, vörös a gyermek teste mint a kígyó teste.
Nem értette ezt mind a férfiak szíve.
Elmentek a férfiak mind a látó ember házához.
„Köszöntünk, látó ember!
Oh! (*Szívből*) köszöntünk!
Mi tudatlanok vagyunk.
Félelem tölti el a szívünket.”
A látó ember jövendőmondó zsákját a kezébe vette,
Levegőbe dobta a jóserejű kavicsokat.
Levegőbe dobta a jóserejű kavicsokat, jobb kezével vonalat húzott
a földön.
„Jót ígérnek? Bajt ígérnek?
Jóra (*fordulhat még*) a baj?
Rontás jött rátok.”
A látó ember (*azt mondta*), fogjanak fejszét, menjenek a bozótosba.
Vágják ki a fát a fejszével, döntsék a fát a földre,
Tegyék a fát a gyolcsra, fejükre, térjenek haza.
A férfiak mind tudtak fát faragni, elkészítették a Nagy Maszkot.
Fogtak egy csirkét.
Fogtak egy kutyát.
Fogták a szezámolajat.
Fogtak egy agyagfazekat, (*mindent*) a kígyó mellé tettek.
A lecsuklott fejű férfi szíve hevesen dobolt.
„Minden férfi boruljon térdre a halott ember előtt,
(*hogy megkövethesse őt*).
A halott ember szíve felderül.”

(Fordította: Biernaczky János és Biernaczky Szilárd)

¹ A 'nani' szó egyszerre jelenti azt az őst, aki szellemi képességeinek egy részét elküldte egy családjabeli újszülöttnek, és egyúttal az utóbbit is, aki a szellemi hagyatékban részesült.